

Н.О. Будна, Т.В. Гладюк, С.Г. Заброцька, Н.Б. Шост

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

Конспекти уроків

2 клас

Частина 1

Посібник для вчителя

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН

УДК 371.32
Б 90

Будна Н.О

Б 90 Я досліджую світ : конспекти уроків : 2 кл. : посібник для вчителя : у 2-х ч. Ч. 1 / Н.О. Будна, Т.В. Гладюк, С.Г. Заброцька, Н.Б. Шост. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2022. — 176 с.

ISBN 978-966-10-7021-8

Зміст посібника відповідає Державному стандарту початкової освіти, типовим освітнім програмам та підручнику «Я досліджую світ. 2 клас» (авт. Будна Н.О., Гладюк Т.В., Заброцька С.Г., Лисобей Л.В., Шост Н.Б.).

Запропоновані методичні рекомендації допоможуть учителю творчо підготуватися до уроків, зробити їх цікавими і насиченими.

Для зручності у використанні уроки розміщено на відривних аркушах. До кожного уроку подано зображення сторінок підручника та зошита, відведено місце для доповнень, змін, уточнень, творчих доробок учителя.

Для вчителів початкових класів, студентів педагогічних навчальних закладів.

УДК 371.32

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.*

Орієнтовний календарний план

№ уроку	Тема уроку	Дата	Сторінка
1	Вступ до курсу «Я досліджую світ».		5
МОЯ ШКОЛА У школі			
2	Права та обов'язки школярів.		7
3	Безпека у школі.		10
4	Шляхи виходу учнів зі школи у разі виникнення надзвичайних ситуацій.		13
Мій клас			
5	Спільнота класу.		15
6	Культура спілкування.		18
7	Шкільні традиції.		20
Мікрорайон школи			
8	Дорога до школи.		22
9	Безпека на дорозі. Дорожня розмітка.		23
10	Перехід дороги на регульованому і нерегульованому перехресті.		26
11	Підсумковий урок. Тематична робота.		28
МІЙ ДІМ — ЗЕМЛЯ Планета Земля			
12	Земля — планета, на якій я живу.		29
13	Чому буває день і ніч.		32
14	Чому бувають пори року.		34
Я пізнаю природу			
15	Явища природи.		38
16	Як відбувається колообіг води в природі.		43
17	Чому буває вітер.		48
Я спостерігаю за погодою			
18	Погода та її складові.		52
19	Як вимірювати температуру.		56
20	Як передбачають погоду.		59
21	Підсумковий урок. Тематична робота.		61
ОСІНЬ Осінні явища в природі			
22	Осінні явища в неживій природі.		62
23	Які зміни відбуваються в природі восени. Екскурсія.		69
24	Осінні явища в житті рослин.		72
25	Плоди і насіння рослин.		75
Осінні турботи тварин і людей			
26	Як тварини готуються до зими.		79
27	Осінь — грибна пора.		88
28	Осінні турботи в містах і селах рідного краю.		92
Мої герої			
29	День захисника України.		96
30	Ми пам'ятаємо наших героїв.		100
31	Зайдімо у музей.		103
32	Підсумковий урок. Тематична робота.		106

МОЄ ЗДОРОВ'Я			
Здорове тіло			
33	Я росту і розвиваюсь.		107
34	Моя гігієна.		109
35	Фізичні вправи і здоров'я.		112
Харчування і здоров'я			
36	Моє харчування.		114
37	Як правильно доглядати за порожниною рота.		117
38	Як поводитися за столом.		120
Як уберегтися від хвороб			
39	Здоров'я і хвороби.		123
40	Інфекційні захворювання.		127
41	Загартовування.		130
Мої звички			
42	Корисні та шкідливі звички.		133
43	Розпорядок дня школяра.		135
44	Порядок і дисципліна.		138
45	Підсумковий урок. Тематична робота.		139
ЗИМА			
Зимові явища в природі			
46	Ознаки зими в неживій природі.		140
47	Які зміни відбуваються в природі взимку. Екскурсія.		147
48	Рослини взимку.		151
49	Тварини взимку.		154
Зимові турботи людей			
50	Турбота людей про тварин узимку.		160
51	Праця людей узимку.		164
52	Правила безпечної поведінки взимку.		167
53	Підсумковий урок. Тематична робота.		169
54	Підсумковий урок за рік.		171

УРОК 1

Вступ до курсу «Я досліджую світ»

Мета. Ознайомити учнів із завданнями курсу «Я досліджую світ»; підвести підсумки спостережень за літо; виховувати бажання дізнаватися нове, досліджувати, аналізувати, дискутувати.

Обладнання: світлини «Як ми провели перші літні канікули»; ілюстрації «Мальовничі куточки України».

Методичні рекомендації

I. Організаційний момент. Ранкова зустріч.

II. Робота над темою уроку.

1. Вступне слово вчителя.

Як швидко літо проминуло!
Прийшла осіння пора.
Немов на крилах полинуло
кохане літечко з двора!..
Садок марніє потихеньку,
пожовклі падають листки,

вітрець не віє вже тепленько, —
жене понурії хмарки.
Посох горошок на городі,
мачок вже цвіт давно згубив,
високий соняшник на грядці
журливо голову схилив.

Олена Пчілка

2. Бесіда.

— Ось і минули ваші перші літні канікули. За цей час ви подорослішали, піросли, добре відпочили, набралися сили і снаги до праці, навчання. Чи стали вам влітку у пригоді знання, які ви здобули на уроках курсу «Я досліджую світ»? Як саме?

3. Гра «Мікрофон».

(Учні розповідають, де вони відпочивали, що робили для того, щоб відпочинок був безпечний і корисний для здоров'я; як загартовували свій організм.)

4. Робота в парах.

(Учні розповідають одне одному про мальовничі куточки України, де вони побували, діляться своїми враженнями.)

5. Фізкультхвилинка.

6. Робота з підручником (с. 4).

а) Читання повідомлень від Дмитрика і Наталочки.

б) Аналіз прочитаного.

— Що цікавого дізнався Дмитрик за канікули?

А Наталочка?

— Про що дізналися ви? Розкажіть.

в) Робота з ілюстраціями.

(Уявна подорож Україною.)

— Послухайте віршовані рядки Ліни Костенко.

Буває, часом сліпну від краси.
Спинюсь, не тямлю, що воно за диво,
оці степи, це небо, ці ліси,
усе так гарно, чисто, незрадливо,
усе як є — дорога, явори,
усе мое, все зветься Україна.

— Якими словами поетеса описує красу рідної землі?

— У яких куточках України ви хотіли б побувати?

7. Робота з прислів'ями.

— З поданих частин складіть прислів'я. Поясніть їхній зміст.

Кожному мила • •
Рідна земля • • своя сторона

Дата .....

Клас .....

Додатковий .....

матеріал до уроку .....

Вступ

Як ти провів/провела свої перші літні канікули? Про що дізнався/дізналася?

Я дізнався, що найповільніші істоти на нашій планеті — равлики. Вони так помалу рухаються, що за одну хвилину долають відстань, яка дорівнює приблизно 6 сантиметрів.

А я дізналася, чому не можна поливати рослини, коли на них падає сонячне проміння. Виявляється, коли пече сонце, крапельки води на листочках збирають його промені, немов збільшувальні скельця. Від цього рослина може отримати опіки.

Обговоріть, у яких мальовничих куточках України ви побували. Поділіться своїми враженнями.

Де ти мрієш іще побувати? Про що хочеш дізнатися?

4

III. Підсумок уроку.

- Про що ви хочете дізнатися, вивчаючи предмет «Я досліджую світ»?
- Послухайте легенду.

Багато планет, різних і таких несхожих одна на одну, породив нам Творець. Та всі вони були мертві. Але якось набрав Творець пригорщу родючих ґрунтів і голубих вод та й кинув чудодійний дар на планету, що пролітала поблизу. За мить вона ожила і заграла всіма барвами.

Минуло багато часу, і вирішив Творець провідати цю планету. Дістав він із Божої скрині мішок і склав у нього весь свій скарб: золото і срібло, діаманти і кришталь, руду і сіль, вугілля і граніт... Кинув свій мішок у напрямку живої планети, яку щойно нарік Землею.

Раптом мішок із скарбом розв'язався, і почали висипатися з нього дари на планету. А найбільше потрапило їх на Слов'янську землю. Минули тисячі років. Якось зібрався Творець поглянути на цю маленьку планету. Облетів навколо неї й побачив дивовижний куточок, кращого від якого не було на всій Землі.

- Це справжній рай! — вигукнув Господь.

Ступив на казкову землю, яка так припала йому до душі, й нарік її Україною. Адже у цій назві було слова «Рай». Ось так і виникла Україна.

— Наша Україна — це безмежні степи, неозорі лани, прадавні таємничі ліси. Це земля могутніх і славних предків, які залишили нам у спадок священні звичаї та прекрасні поетичні традиції, безцінні дари — слово і пісню.

- Підготуйте презентацію на тему «Ми любимо свою Україну».

МОЯ ШКОЛА

У школі

УРОК 2

Дата .....

Клас .....

Додатковий .....

матеріал до уроку .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Тема. Права та обов'язки школярів.

Мета. Розширити знання учнів про їхні права та обов'язки, формувати бажання дбати про своє життя і здоров'я; виховувати повагу до прав інших людей, культуру поведінки, бережливе ставлення до шкільного майна, охайність.

Результати навчання.

- ✓ Учні пояснюють, що вони можуть і повинні робити в школі;
- ✓ розповідають про свої права та обов'язки;
- ✓ добирають приклади із власного досвіду, які свідчать про відповідальне ставлення до обов'язків як членів шкільної громади;
- ✓ обґрунтовують необхідність дотримання правил поведінки, що засвідчують повагу до інших;
- ✓ пояснюють, до кого можна звернутися по допомогу у разі порушення їхніх прав.

Обладнання: ілюстративний матеріал, таблиця, дидактичний матеріал, іграшковий мікрофон.

Методичні рекомендації

I. Організаційний момент. Ранкова зустріч.

1. Привітання (по колу).

Доброго дня, друже зліва!
Доброго дня, друже справа!
Доброго дня вам усім!
Доброго дня і мені!
Усмішку дарую тобі, друже зліва.
Усмішку дарую тобі, друже справа.
Усмішку дарую вам всім і собі.

2. Відгадування загадок.

- Як мати нас зустрічає,
всьому доброму навчає,
любить всіх дітей довкола
наша рідна ... (школа).
- Щоб не спізнитись на урок,
нам голос подає ... (дзвінок).

II. Актуалізація опорних знань учнів.

- Пригадайте правила поведінки учнів у школі.
- Чому потрібно дотримуватися цих правил?

III. Вивчення нового матеріалу.

1. Оголошення теми уроку.

2. Бесіда з використанням ілюстрацій або слайдів.

- Орієнтовні запитання:
- Які права є в школярів? А обов'язки?
  - Чому не можна порушувати прав одне одного?
  - Яких обов'язків ви дотримуетесь завжди? Чому?
  - Чому потрібно ставитися до інших з повагою?

3. Робота з підручником (с. 6–7).

- а) Читання та обговорення статті.
  - Що означає «мати право»?
  - Що таке обов'язок?
- б) Робота в групах.

І група готує розповідь про права учнів;

У ШКОЛІ

Права та обов'язки школярів

? Що ти знаєш про права і обов'язки школярів?

Тобі, напевне, доводилося чути вислів «людина має право». Що це означає? Візьмімо для прикладу право на медичну допомогу. Якщо ти захворієш чи отримавш травму, тобі обов'язково мають допомогти медичні працівники.

Кожна людина має не тільки права, а й обов'язки. Певні обов'язки є і в тебе.

Обов'язок — те, чого треба завжди дотримуватися; що слід неодмінно виконувати.

За поданими ілюстраціями обговоріть, які права та обов'язки є в учнів.

 навчатися	 ввічливо спілкуватися	 відпочивати
 дотримуватися чистоти і порядку	 поважати старших та одне одного	 піклуватися про інших

6

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі,
придбайте, будь ласка, повну версію книги.